Lånekassen

Årsrapport 2005

PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

20.05.2006

Årsrapport 2005

Innhold:

1. Hovedaktiviteter og prioriteringer 3

2. En moderne offentlig virksomhet 3

3. Hovedtall for utdanningsstøtten 4

4. Resultater for kjernevirksomheten 5

4.1 Tildeling – antall søknader, behandlingstid 6
4.2 Tilbakebetaling – antall saker, behandlingstid 6
4.3 Sesongmessige svingninger i arbeidsoppgavene 7
4.4 Kundehenvendelser 8
4.5 Tilbakebetaling -innkreving av oppsagte lån 9
4.6 Kostnadsreduserende tiltak i 2005 9

5 Organisasjonsendringer 10

6 Personalet 11

6.1 Kapasitet og bemanning 11
6.2 Arbeidsmiljø 11
6.3 Likestilling 11

7 Andre forhold 12

7.1 Informasjon 12
7.2 Beredskap 13
7.3 Miljøledelse 13
7.4 Forandre gjennom kunnskap 13

8 Årsregnskap for 2005 14

8.1 Resultatregnskap 14
8.2 Balanse 15
8.3 Regnskapsprinsipper 17
8.4 Noter 17

PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

Årsrapport 2005

1. Hovedaktiviteter og prioriteringer

De viktigste målsettinger og prioriteringer for 2005 har vært å:

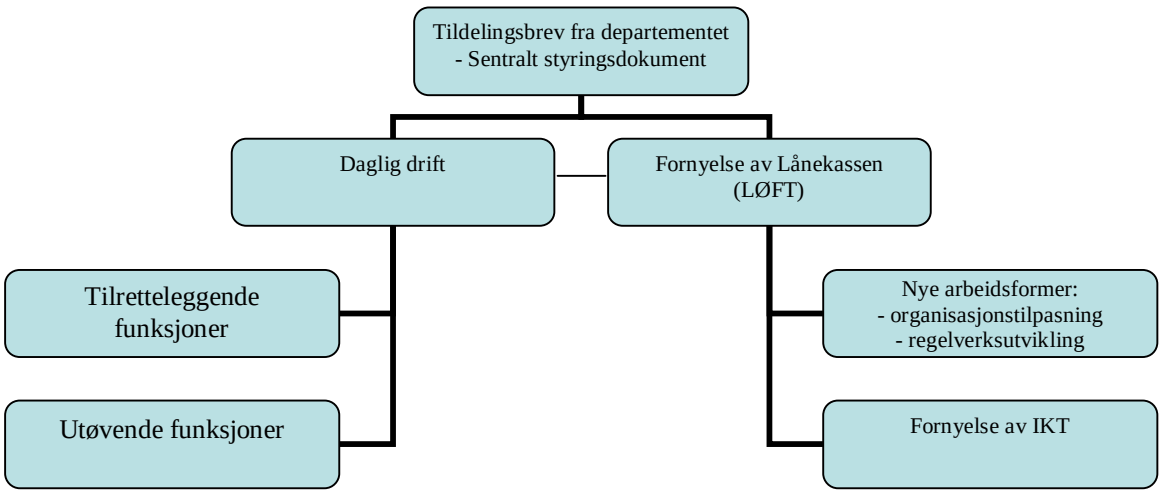
- administrere utdanningsstøtten på en god og effektiv måte
- virkeliggjøre et moderne målbilde for utviklingen av Lånekassen
- utvikle kjerneoppgavene i Lånekassen på en kostnadseffektiv måte og med høy kvalitet
- utvikle gode elektroniske løsninger for kundene gjennom nye IKT-løsninger.

De viktigste målsettinger og prioriteringer for 2006 vil være å:

- forvalte utdanningsstøtten på en god og effektiv måte
- videreføre fornyelsen ut fra vedtatte satsningsområder
- realisere gevinster som sikrer videre fornyelse
- etablere ny organisasjon med en verdiforankret kultur.

2. En moderne offentlig virksomhet

En forenklet framstilling av styring og drift av Lånekassen i 2005 ser slik ut:

Lånekassen har i 2005 videreført fornyelsesarbeidet. De viktigste aktivitetene på et overordnet nivå har vært å etablere et samlet overordnet rammeverk med kostnadsramme og plan for fornyelsesarbeidet. Et overordnet styringsdokument med forslag til innhold, gjennomføringsplan, kostnadsramme, gevinster, og finansieringsplan ble levert departementet ultimo mai 2005. Styringsdokumentet utgjorde departementets grunnlag for å utarbeide forslag til kostnadsramme og finansiering av fornyelsen i statsbudsjettet for 2006.

I tillegg er det utført et omfattende arbeid for å anskaffe ny IKT-løsning. Anskaffelsen ble kunngjort høsten 2004, og konkurransegrunnlag var klart i januar 2005. Valg av hovedleverandør ble foretatt i september 2005, og arbeidet med å detaljspesifisere den nye løsningen ble igangsatt i oktober.

PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

I 2005 ble det i tillegg gjennomført en rekke tiltak for å effektivisere kundesaksbehandlingen og styrke service overfor kundene. Finansieringen av fornyelsesprogrammet skal delvis skje gjennom løpende uttak av gevinster etter hvert som mer effektive systemer blir tatt i bruk og delvis gjennom tilleggsbevilgninger. Behovet for gevinstuttak har derfor vært styrende for prioritering av tiltakene. De viktigste tiltakene var:

- ny utbetalingsordning med helelektronisk saksflyt fra søknad til støtte utbetalt på kundens konto
- ny rutine for optisk lesing som innebærer ny løsning for skanning, tolkning og behandling av søknader og gjeldsbrev
- forbedringer i Lånekassens nettjenester - Dine sider og www.lanekassen.no
- utprøving av midlertidig kundesenter som danner grunnlag for etablering av permanent kundesenter i 2006
- flere tiltak som har økt selvbetjenings- og automatiseringsgraden
- økt effektivitet og kvalitet i behandlingen av saker

Gjennom 2005 er det iverksatt rutiner for å styre både fremdrift, økonomi, risiko og gevinster i fornyelsesarbeidet. Samlet sett har programmet i 2005 fulgt vedtatt gjennomføringsplan, med fremdriftsplan og økonomiske rammer. Ved å gjennomføre disse tiltakene har Lånekassen oppnådd å frigjøre ressurser til fornyelsen og samtidig forbedret servicenivået på driften.

3. Hovedtall for utdanningsstøtten

Formålet med udanningsstøtten gjennom Lånekassen er å gi like utdanningsmuligheter for alle og sikre samfunnet kompetent og utdannet arbeidskraft. Gjennom Lånekassen dekker samfunnet en vesentlig del av kostnadene for at den enkelte skal kunne ta den utdanning han/hun har evner og interesse for. Gjennom regelverket søker myndighetene samtidig å påvirke utdanningsatferden på en gunstig måte og fordele lån og stipend i samsvar med de utdanningspolitiske målsettingene.

Tabellen nedenfor viser utviklingen av hovedtallene for utdanningsstøtten for de tre siste undervisningsårene:

	Undervisningsår		
Tildeling av støtte	**2002–2003**	**2003–2004**	**2004–2005**
Antall elever og studenter i utdanning med rett til støtte	391 000	404 000	412 800
Antall støttesøkere	264 370	285 564	298 455
Antall støttemottakere	242 774	262 885	274 438
Antall låntakere	188 485	195 248	203 978
Antall stipendmottakere	232 352	254 893	225 628
Antall stipend	354 761	449 860	283 057
Beløp i millioner kroner			
Utbetalt lån	9 322,5	9 746,1	13 574,1
- av dette lån omgjort til stipend ved fullført utdanning[1)]	1 122,8	1 561,7	3 866,5
Utbetalt stipend	5 685,4	6 404,5	3 256,2
Lån og stipend i alt	15 007,9	16 150,6	16 830,3

PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

	Budsjettår		
Tilbakebetaling av lån	**2003**	**2004**	**2005**
Antall tilbakebetalende låntakere	466 745	476 130	492 077
Beløp i millioner kroner			
Totalt utestående fordringer	76 870,9	82 374,4	87 329,4
Utestående renter	3 192,0	2 698,8	2 408,3
Innbetalt i alt	7 709,1	6 963,0	6 885,6
Ettergivelse basert på rettigheter[2)]	448,6	464,9	415,5
Rentestøtte	1 588,5	882,1	773,7
Regnskapsførte tap	456,0	434,0	389,6

1) Status per 2. januar 2006. Tallene for konverteringsstipend er ikke endelig da alle resultater ennå ikke er innrapportert for de aktuelle årene. Det er ikke tatt hensyn til at stipendet er noe redusert som følge av kontroll mot kundenes ligning.
2) Ettergivelser før refusjon av ODA-godkjente utgifter.

Nedgangen i antall stipendmottakere og utbetalt stipend i 2004-2005 skyldes endring i reglene for tildeling av utdanningsstipend. Den nye konverteringsordningen fører til et etterslep i stipendtildelingen. Fra og med høsten 2004 ble utdanningsstipendet, for studenter og elever i annen utdanning enn vanlig videregående opplæring, først utbetalt som lån. Støttemottakere som ikke mottar andre stipend enn utdanningsstipendet, vil ikke være stipendmottakere før etter at omgjøringen av lån til stipend ved bestått eksamen har funnet sted

4. Resultater for kjernevirksomheten

Totalt ble det i 2005 behandlet om lag 670 000 saker fra områdene tildeling, ordinær tilbakebetaling og innkreving. Tabellen nedenfor viser hovedresultatene for ulike typer henvendelser og saksområder for Lånekassens kjernevirksomhet:

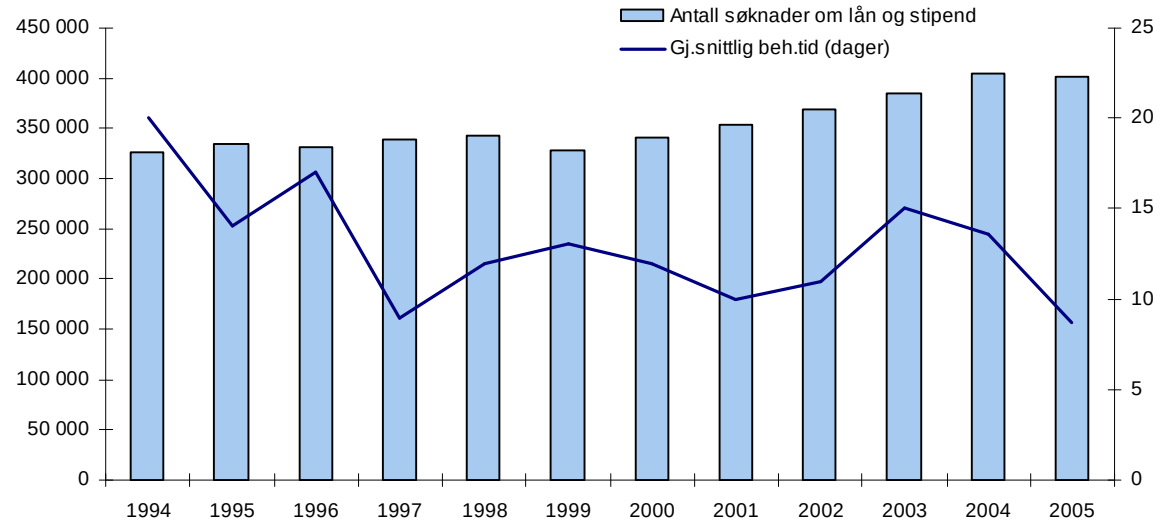
	2004	**2005**	**Endring**
Tildeling			
Antall saker	404 140	400 519	-1 %
Kuransgrad	41 %	52 %	27 %
Kurante saker	168 372	210 246	25 %
Nettsøknader - selvbetjening	158 382	186 855	18 %
Gjennomsnittlig behandlingstid (dager)	14	9	-36 %
Ordinær tilbakebetaling[1]			
Antall saker	171 042	180 646	6 %
Betalingsutsettelse på Web - selvbetjening	18 411	54 183	194 %
Gjennomsnittlig behandlingstid (dager)	19	12	-36 %
E-faktura - kunder	37 148	73 722	98 %
Henvendelser			
Anrop - telefon	1 487 066	1 392 050	-6 %
Besvarte telefoner	384 382	307 446	-20 %
Kundebesøk	56 600	59 568	5 %
E- post	108 226	110 232	2 %
Kassafon	325 678	206 028	-37 %
Dine sider - antall treff	1 655 165	2 269 403	37 %
www.lanekassen.no	2 411 072	3 021 714	25 %

[1.] Ordinær tilbakebetaling omfatter ikke innkrevingssaker.

PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

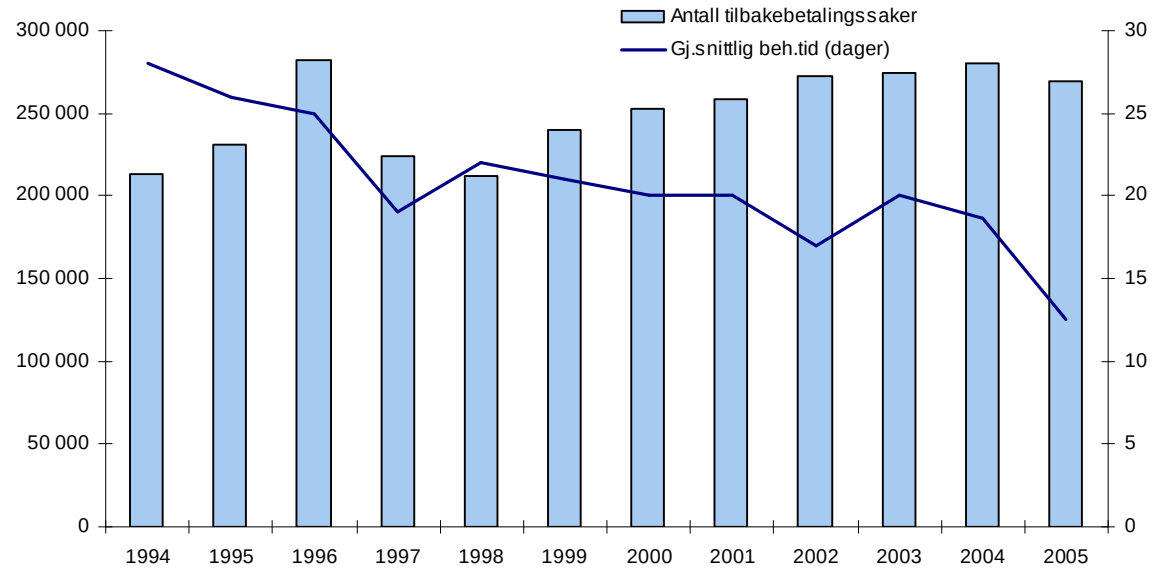
4.1 Tildeling – antall søknader, behandlingstid

Det er en liten nedgang i antall saker for tildelingsområdet i 2005 i forhold til 2004. Gjennomsnittlig behandlingstid i 2005 var betydelig lavere enn 2004. Årsaken til redusert behandlingstid er i hovedsak at antall manuelt behandlede saker er betydelig færre på grunn av økt kuransgrad. I tillegg har flere enkelttiltak bidratt til en bedre flyt i behandlingen av manuelle søknader.

4.2 Tilbakebetaling – antall saker, behandlingstid

Diagrammet nedenfor viser både ordinære tilbakebetalingssaker og innkrevingssaker. Totalt var det en reduksjon på om lag 11 000 saker. For ordinær tilbakebetaling var det i 2005 en økning på om lag 9 600 saker i forhold til 2004. Selvbetjeningsgraden for betalingslettelser på nett har hatt en betydelig økning på hele 194 prosent. Selvbetjening på nett førte til færre manuelt behandlede saker og at gjennomsnittlig behandlingstid ble vesentlig redusert i 2005. Samtidig er det registrert en reduksjon på om lag 20 000 innkrevingssaker.

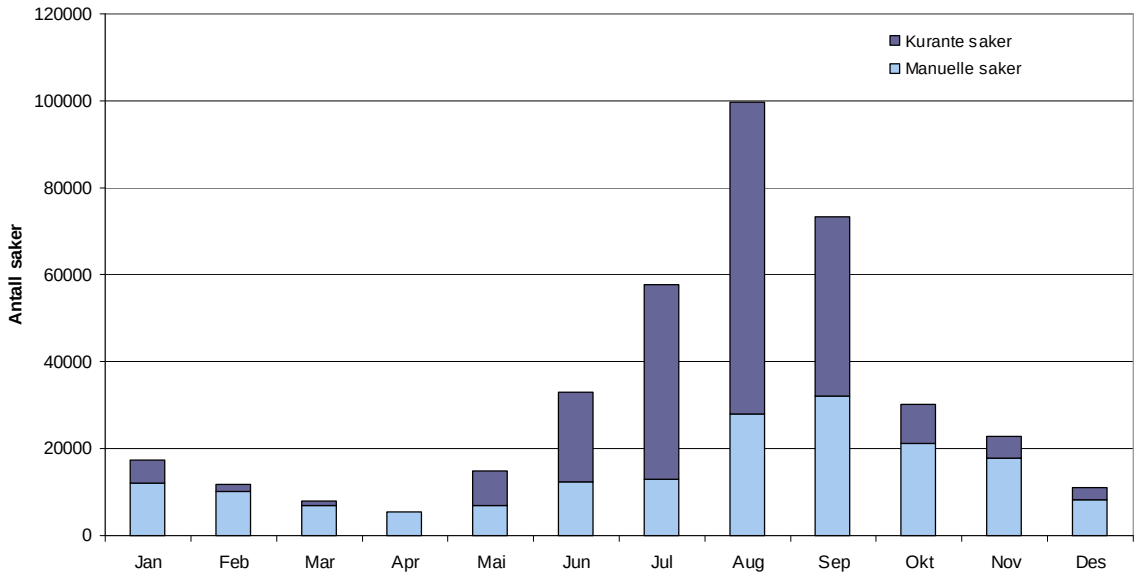
PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

4.3 Sesongmessige svingninger i arbeidsoppgavene

Tildeling av utdanningsstøtte gjennom året

De sesongmessige svingningene i innkomne saker i Lånekassen er fremdeles betydelige. Tabellen nedenfor viser status for antall ferdigbehandlede saker per måned. Kurante saker er saker som behandles automatisk.

Ferdig behandlede tildelingssaker 2005

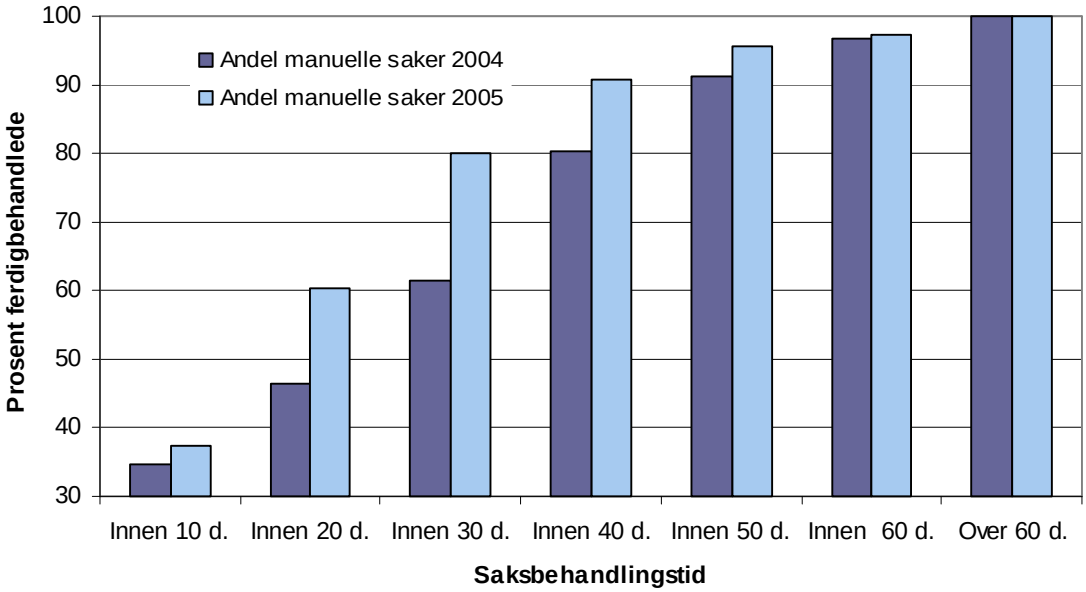

Behandlingstid er i Lånekassen definert fra en søknad er innkomstregistrert til vedtaksdato. Kurante saker blir ferdigbehandlet i Lånekassen i løpet av en dag og står for over 50 prosent av sakene. Gjennomsnittlig behandlingstid for de ukurante sakene, dvs. saker som behandles manuelt, er ved utgangen av 2005 redusert til 19 dager. Tilsvarende tall for 2004 var 24 dager.

Gjennomsnittlig behandlingstid sier imidlertid lite om spredningen i behandlingstiden for de ukurante søknadene. For å vise dette er det laget en figur som viser spredningen i kalenderårene 2004 og 2005. Andelen saker som er ferdigbehandlet innen 30 dager, har økt fra 62 prosent i 2004 til 80 prosent i 2005.

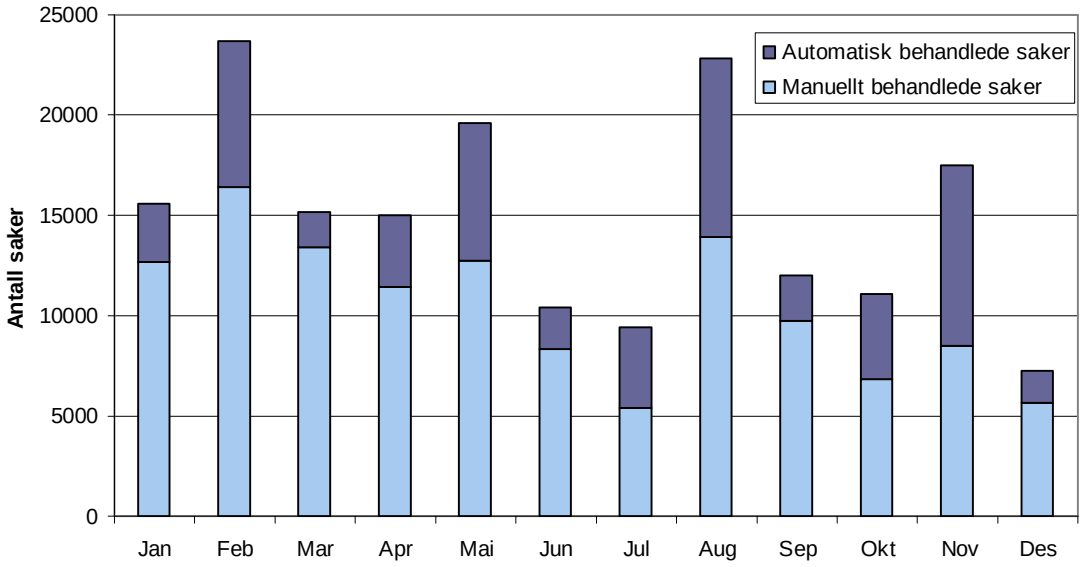
PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

Andel ferdigbehandlede manuelle saker (akkumulert) fordelt på tid

Ordinær tilbakebetaling – betalingslettelser gjennom året
Tabellen nedenfor viser status for antall ferdigbehandlede saker (betl) per måned.

Ferdigbehandlede betalingslettelses-saker 2005

Gjennomsnittlig behandlingstid på ukurante saker er redusert fra om lag 21 dager i 2004 til 16,5 dager ved utløpet av 2005.

Totalt antall registrerte e-fakturakunder har i løpet av 2005 økt med 98 prosent fra om lag 37 100 til 73 700.

4.4 Kundehenvendelser

Lånekassen har i 2005 fortsatt det langsiktige arbeidet med å fornye tjenestetilbudet for Lånekassens kunder. Totalt sett opplever Lånekassen en jevn økning i antall

PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

kundehenvendelser. Det er et mål for Lånekassen å øke bruken av elektroniske løsninger og selvbetjeningsløsninger i kommunikasjonen med elever, studenter og samarbeidspartnere.

Lånekassens har i 2005 satt inn tiltak for å redusere antallet personlige henvendelser ved å tilby kundene bedre og flere elektroniske kanaler i tillegg til å utvikle www.lanekassen.no. Videre er det satset på mer målrettet informasjon til ulike kundegrupper.

Totalt sett har det i 2005 ikke vært den reduksjonen i antallet henvendelser som krever saksbehandlere, som forventet i målbildet. Dette gjelder særlig antallet henvendelser over telefon og antall anrop. Analyser av telefonhenvendelsene viser at deler av dette kan forklares med etablering av nye ordninger, som for eksempel ny utbetalingsordning, som ble innført for skoleåret 2005/2006. I 4. kvartal viste imidlertid målinger at antallet anrop ble betydelig redusert. Antallet besvarte anrop var i dette kvartalet i samsvar med måltallet.

Kostnadseffektive kanaler for kundeinformasjon
Totalt ble det i 2005 registrert 3 022 000 besøk på www.lanekassen.no. Dette er økning på 25 prosent i forhold til 2004. Selvbetjeningsportalen Dine sider har hatt en økning på om lag 37 prosent i forhold til 2004.

4.5 Tilbakebetaling -innkreving av oppsagte lån

I 2005 gjennomførte Lånekassen første fase av overføring av innkrevingsoppgaver til Statens innkrevingssentral (SI). Den tidligere Innkrevingsavdelingen ble, med virkning fra 01.11.2005, omorganisert til et nytt kontor for tilbakebetalere bosatt i det nære Østlandsområdet. Det nye grensesnittet mot SI innebærer at Lånekassen behandler alle søknader om betalingslettelser innland/utland, søknad om ettergivelse ved uførhet, søknad om ny støtte ved tidligere betalingsmislighold og vedtak om permanent overføring av kravet til SI. I tillegg er enkelte av de tidligere tyngre innkrevingsoppgavene beholdt.

Ved utløpet av 2005 var 37 700 kunder under inkassomessig behandling mot 38 700 året før. Låntakere i inkasso hadde en utestående gjeld ved årets utgang på 4,1 milliarder kroner, som er en nedgang på 100 millioner kroner i forhold til ved utgangen av 2004.

Når det er færre inkassokunder ved årets slutt, så skyldes det at flere saker løses raskere enn tidligere. Over tid er det relativt mange kunder som ordner opp i betalingsproblemene og går over fra å være misligholdere til vanlige tilbakebetalere. Kunder under inkassomessig behandling betalte inn 420,8 millioner kroner i 2005 mot 449,4 millioner kroner i 2004. Lønns- og trygdetrekk gjennom Statens innkrevingssentral var 224,7 millioner kroner i 2005 mot 183,5 millioner kroner i 2004.

4.6 Kostnadsreduserende tiltak i 2005

De gjennomførte tiltak i 2005 for å forbedre kundeservice og redusere driftskostnader gir samlet sett et årlig potensial for gevinstrealisering på om lag 15,4 millioner. Tiltakene med størst gevinst var ny utbetalingsordning med en gevinst på vel 8 mill. kroner og ny løsning for optisk lesing og skanning av søknadsblanketter og underskrevne gjeldsbrev (vel 4 mill. kroner). Potensialet er videreført til 2006 og skal være en del av egenfinansieringen av fornyelsesarbeidet.

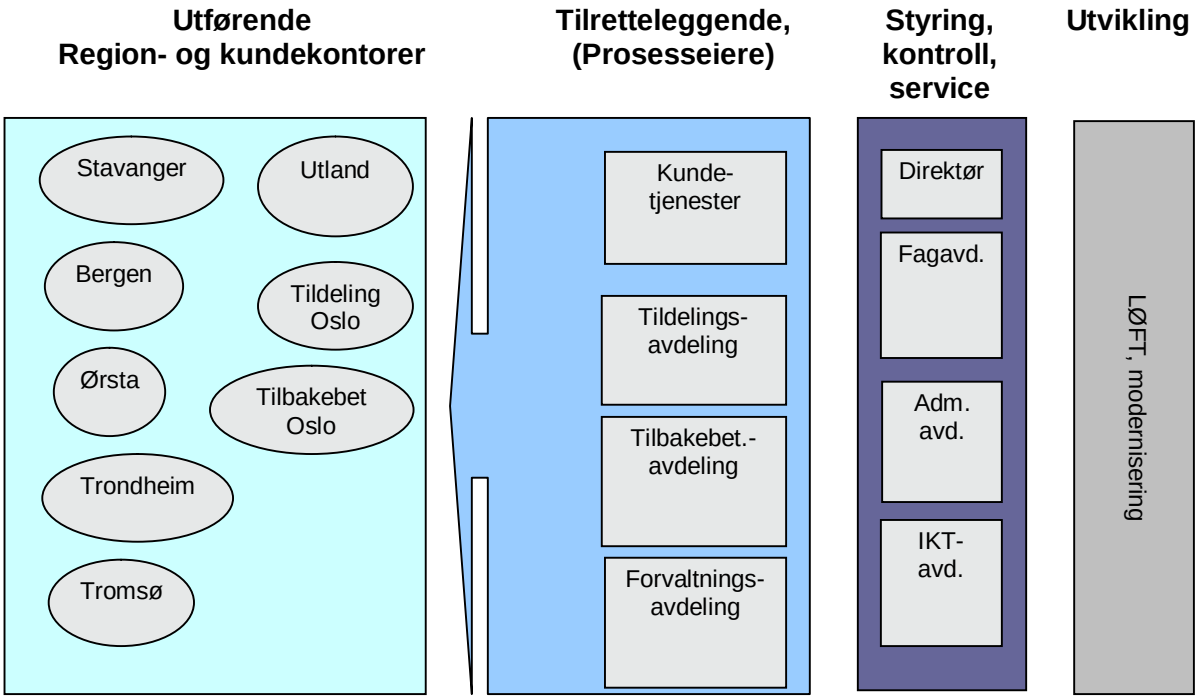
PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

5 Organisasjonsendringer

I 2005 ble det forberedt en betydelig omorganisering av virksomheten med virkning fra og med 2006. Hensikten med omorganiseringen har vært å styrke virksomhetens evne til å gjennomføre fornyelsen effektivt, særlig når det gjelder følgende forhold:

- innføring av nye arbeidsformer
- ivareta funksjonelle behov i IKT-systemene
- horisontal og vertikal samhandling i virksomheten
- realisering av økonomiske gevinster
- ivareta kundehenvendelser på den beste måten

Det har vært et mål å etablere et beslutningssystem med en hensiktsmessig balanse mellom delegert beslutningsfullmakt og behovet for en sentral og samlet styring. Beslutningsveiene bør være så korte som mulig. Ledergruppen er derfor utvidet med ledere for regionkontorene. Målsettingene skal nås ved å skille det *utøvende* ansvar for løpende behandling av kunder og kontakt med læresteder fra det å ha en *tilretteleggende* funksjon og et *faglig ansvar* for styring av prosesser. Faglig styring skjer fra den enkelte prosesseier/avdeling på tvers i organisasjonen. Øverst i organisasjonen ligger det strategiske ansvaret for styring, kontroll og service. Med dette utgangspunktet er det fra 01.01.2006 etablert følgende organisasjon og arbeidsprosesser i Lånekassen:

I 2005 ble det etablert en prøveordning der arbeidet med å betjene kundehenvendelser på telefon og e-post sentraliseres i et eget kundesenter. Erfaringene med forsøket har vært gode, og i løpet av første tertial 2006 etableres et permanent kundesenter som lokaliseres ved hovedkontoret, i tilknytning til Avdelingen for kundetjenester. Høsten 2005 ble det igangsatt en forstudie for å utrede digitalisering av all kundepost. Dette vil medføre organisasjonsendringer.

PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

6 Personalet

6.1 Kapasitet og bemanning

En av hovedutfordringene i 2005 har vært å opprettholde kundeservice og kvalitet i saksbehandlingen samtidig som et betydelig antall medarbeidere flyttes fra kundesaksbehandling til arbeidet med å fornye virksomheten. Dette er gjort mulig gjennom flere tiltak som har effektivisert saksbehandlingen, jf. avsnitt 2. Planlagt bruk av personalressurser i fornyelsesarbeidet i 2005 var til sammen 40 årsverk. Ved utgangen av året var det benyttet 41 årsverk, dvs. ett årsverk mer enn planen.

Innføring av nye og mer effektive arbeidsformer og IKT-løsninger, utkontraktering av støttefunksjoner og overføring av innkrevingsoppgaver til Statens innkrevingssentral medfører at det er nødvendig å redusere antall årsverk i Lånekassen betydelig. Det er etablert egne interne personalpolitiske retningslinjer og rutiner for bemanningsplanlegging som ledd i arbeidet med å redusere antall ansatte.

Ved utgangen av 2005 hadde Lånekassen 31 færre ansatte årsverk enn ved årets begynnelse. Dette er 6 færre enn prognosen for naturlig avgang som omfatter avgang på grunn av alders- og uførepensjon, overgang til annen stilling utenfor Lånekassen, samt opphør av midlertidig tilsetting. Vel 2/3 av reduksjonen skyldes avslutning av midlertidige tilsettinger. Den naturlige avgangen fra faste stillinger i løpet av 2005 var lavere enn forventet. Avviket fra prognosen skyldes dels at antall overganger til stillinger utenfor Lånekassen er lavere enn gjennomsnittet for årene 2001-2004 som er lagt til grunn i prognosen. Dels gikk færre av med ulike former for pensjon i 2005 enn gjennomsnittet for de fire foregående årene. Det har også vært nødvendig å tilsette fire personer i faste stillinger, deriblant ny IT-direktør og regiondirektør ved Stavangerkontoret.

6.2 Arbeidsmiljø

Sykefraværet i Lånekassen i 2005 var på samme nivå som i 2004 – 6,5 prosent, fordelt med 8,5 prosent på kvinner og 3,4 prosent på menn. Korttidsfraværet har hatt en økning mens langtidsfraværet har gått ned. Lånekassen er en IA-bedrift og det jobbes systematisk med oppfølging av sykefraværet. Medarbeidertilfredshet måles årlig og var på samme nivå i 2005 som i 2004. Oppfølging av resultatene inngår i Lånekassens arbeidsmiljøarbeid både for den enkelte enhet og i Lånekassen totalt. Det har vært gjennomført fire møter i Arbeidsmiljø-utvalget i 2005, der også Lånekassens bedriftshelsetjeneste har deltatt.

6.3 Likestilling

Ved utgangen av 2005 hadde Lånekassen totalt 330 ansatte, hvorav 61 prosent var kvinner og 39 prosent menn. Ved de seks kontorstedene varierer kvinneandelen mellom 54 og 76 prosent, der hovedkontoret i Oslo har lavest andel, mens regionkontoret i Tromsø har høyest. Fordelingen av kvinner og menn på enkelte indikatorer for likestilling kan oppsummeres slik:

(prosent)

Indikatorer	**Kvinner**	**Menn**	**Antall**
Andel ansatte på kontorsjefnivå eller høyere	39	61	33
Andel ansatte i rådgiver- og saksbehandlerstillinger	60	40	236
Andel ansatte i kontorstillinger	73	27	55
Andel ansatte i ltr. 50 eller høyere	47	53	84
Andel ansatte i ltr. 49 eller lavere	65	35	246
Andel deltidsansatte (totalt 20 %)	83	17	65
Andel ansatte med lønnstillegg i lokale lønnsforhandlinger i 2005	66	34	34

PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

Fordelingen mellom kvinner og menn på de ulike stillings- og lønnsnivåer kan oppsummeres slik:

Stillingsnivå	Kvinner		Menn		Gjennomsnitts-lønnstrinn	
	%	Antall	%	Antall	Kvinner	Menn
Direktør		0		1		*
Avdelingsdirektør		2		3	**	**
Underdirektør	42	11	48	15	61	60
Seniorrådgiver	50	2	50	2	64	65
Rådgiver	53	32	47	28	51	50
Seniorkonsulent		0		2	–	55
Førstekonsulent	63	95	37	55	43	44
Konsulent (kode 1065)	65	13	35	7	38	37
Konsulent (kode 1064)	64	14	36	8	37	36
Førstesekretær	86	19	14	3	33	30
Sekretær	67	6	33	3	30	23
Gj.snitts lønnstrinn (totalt ltr. 44)		–		–	43	46

* Avlønnet i statens lederlønnsregulativ
** Avdelingsdirektørene er avlønnet i ltr. 71 med unntak av fagdirektør og IT-direktør

Lånekassens styre består av 2 kvinner og 3 menn. Disse oppnevnes av departementet – elev- og studentrepresentantene etter forslag fra sine organisasjoner. Over halvparten av virksomhetens utviklingsprosjekter i 2005 hadde kvinnelig prosjektleder, og sammensetningen av prosjektdeltakerne reflekterte den samlede kjønnsfordelingen.

Lånekassen inkluderer et likestillingsperspektiv i personalpolitikken, og likestilling inngår i den lokale tilpasningsavtalen til Hovedavtalen i staten. Kvinner tilgodeses når det gjelder kompetanseutvikling. Nåværende kjønnsfordeling blant de ansatte tilsier ikke generell bruk av positiv særbehandling ved tilsetting. Under forberedende møter mellom partene forut for lønnsforhandlinger, vurderes situasjonen og nødvendige virkemidler tas i bruk for å tilfredsstille likestillingskravene. Å la kvinner får en større andel av midlene enn pro-rata fordeling tilsier, er et aktuelt virkemiddel der man finner skjevheter.

7 Andre forhold

7.1 Informasjon

Lånekassen legger avgjørende vekt på at elever og studenter skal kjenne rettighetene og pliktene sine i forhold til vilkårene for tildeling av lån og stipend. I samsvar med prinsippene for den statlige informasjonspolitikken er det vedtatt en egen strategi for kommunikasjon med ulike målgrupper. Aktivitetene rundt moderniseringen av Lånekassen har preget informasjonsarbeidet i 2005. Hovedaktivitetene har vært å:

- lansere nye tjenester på Dine sider, noe som gir et bedre selvbetjeningstilbud til kundene. Lånekassens nettsted ble kåret til årets statlige nettsted av ”norge.no” og ”Kommunal rapport”.

- satse bevisst på nettstedet som Lånekassens viktigste informasjonskanal. Dette medførte samtidig at trykkingen av brosjyrer og blanketter ble redusert. Lånekassen tok i bruk SMS og e-post som nye informasjonskanaler, og hadde høsten 2005 en kampanje for å få flest mulig kunder til å gi sitt samtykke til elektronisk kommunikasjon med Lånekassen.

PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

- satse bevisst på media som viktig informasjonskanal for Lånekassen. Det er for tiden stor interesse for forbrukerstoff. Lånekassen har fått god dekning hver gang vi har offentliggjort en ny rentesats for enten fast eller flytende rente.

- utvikle god intern informasjon. Det har vært særlig oppmerksomhet på det som skjer i arbeidet med fornyelsen. En spørreundersøkelse utført i slutten av året viste langt større tilfredshet med den interne informasjonen enn året før.

7.2 Beredskap

Lånekassen har i 2005 videreført arbeidet med å utvikle et nytt styringssystem som skal sikre at virksomheten realiserer overordnede mål. Sikkerhet er et viktig aspekt som krever oppmerksomhet på sårbarhetsanalyser, risikovurderinger, internkontroll og beredskap. For å unngå alvorlige avvik fra en normal driftssituasjon er det etablert forbyggende tiltak og beredskap som skal begrense konsekvensene hvis en krise skulle oppstå.

Kriseberedskapen er innrettet mot alvorlig fare for liv og helse, langvarige driftsavbrudd, tap av store materielle verdier og tap av legitimitet. Det er etablert en beredskapsplan for ledelsens håndtering av krisesituasjoner. Med forankring i denne utarbeides det lokale beredskapsplaner for virksomhetskritiske områder. Arbeidet er en integrert del av arbeidet med fornying og omorganisering av virksomheten.

7.3 Miljøledelse

Lånekassen er en kontorbedrift der påvirkningen på det ytre miljø er knyttet til transport/reise, bruk av papir, avfallsbehandling og energi til lokaler og utstyr. Arbeidet med fornyelse av Lånekassen vil føre til at kundedialogen i hovedsak skjer elektronisk. Dette medfører en vesentlig reduksjon i papirforbruket. Lånekassen har etablert rutiner og systemer for retur/gjenvinning av avfall og effektiv styring av energiforbruk. Miljøhensyn er innarbeidet i virksomhetens interne anskaffelsesrutiner. Videokonferanseutstyr er installert ved alle kontorstedene og bidrar til å redusere reiseomfanget.

7.4 Forandre gjennom kunnskap

For å kunne ivareta formålet best mulig, er det nødvendig å utvikle kunnskap om ulike virkninger av støtteordningen gjennom Lånekassen. Ny kunnskap om utdanningsstøtten framkommer dels gjennom regelutvikling og søknadsbehandling og dels gjennom nye analyser og utredninger av utdanningsstøtten.

Lånekassens erfaring med å forvalte utdanningsstøtten gir grunnlag for å reise spørsmål om dagens finmaskede regelverk er bedre egnet til å ivareta de utdanningspolitiske målsettingene enn et enklere regelverk. Fordelene ved et enklere regelverk er flere: større rettsikkerhet for de utdanningssøkende gjennom en enklere og mer effektiv søknadsbehandling, større gjennomsiktighet og forutsigbarhet, lettere å kontrollere og lettere å tilpasse til nye IKT-løsninger. I 2005 har Lånekassen videreført arbeidet for å forenkle forskriftene.

Arbeidet med analyser og utredninger har i 2005 vært forankret i et samarbeid med NIFUSTEP og konsentrert rundt to områder: et nordisk samarbeidsprosjekt om støtte til utdanning utenfor hjemlandet og en evaluering av virkninger av regelendringer i sammenheng med Kvalitetsreformen. Rapporten fra det nordiske samarbeidet skal presenteres på en nordisk konferanse sommeren 2006. En rapport om egenskapene ved veksten i tildelt utdanningsstøtte og en foreløpig vurdering av konverteringsordningen ble levert våren 2005. Et arbeidsnotat som analyserer sammenhengene mellom inntekt, formue og studieprogresjon blir ferdig i februar 2006.

PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

8 Årsregnskap for 2005

8.1 Resultatregnskap

Beløp i 1000 kr	Note	**2005**	2004	2003
Renteinntekter	1	2 203 633	2 397 362	3 691 238
Rentekostnader	2	-2 977 372	-3 279 454	- 5 279 744
Rentestøtte		**-773 739**	-882 092	-1 588 506
Betalte gebyr	3	136 473	134 005	130 532
Gebyrinntekter		**136 473**	**134 005**	130 532
Stipend til elever og studenter	4, 12	-2 879 900	-4 322 321	-5 899 122
Rettighetsbaserte ettergivelser	5	-402 453	-455 448	-439 105
Særskilte tilretteleggingstiltak for utdanning i utlandet	6	-5 310	-5 167	-4 987
Stipend og rettighetsbaserte ettergivelser		**-3 287 663**	**-4 782 936**	-6 343 214
Tap på utlån	10	-389 578	-433 971	-455 989
Tap på utlån		**-389 578**	**-433 971**	-455 989
Netto kostnader for lån og stipend[1]		**-4 314 507**	**-5 964 994**	**-8 257 177**
Lønn og godtgjørelse	7	-145 644	-140 928	-133 355
Varer og tjenester	8	-130 973	-123 234	-136 153
Utviklingskostnader	9	-21 934	-6 749	0
Netto drifts- og utviklingskostnader[2]		**-298 551**	**-270 911**	-269 508
Netto tilskudd over statsbudsjettet	11	**4 613 058**	**6 235 905**	8 526 685
Driftsresultat		**0**	0	0

[1] Kostnadene staten har som følge av studiestøtteordningen ekskl omgjøring fra Lån til stipend (jfr note 3 og 12) og kostnader tilknyttet driften av Lånekassen.
[2] Årlige netto kostnader for å drive Lånekassen.

PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

8.2 Balanse

Beløp i 1000 kr	Note	**2005**	**2004**	2003
EIENDELER				
Kontanter		4	9	15
Innskudd i norske banker		0	0	0
Kontanter og ordinære innskudd i banker		**4**	**9**	15
Ikke-rentebærende	12, 13			
- utdanningslån		24 760 838	23 356 833	20 157 749
-opptjente, ikke betalte renter		555 983	603 849	781 510
Opptjente, ikke betalte gebyr		77 422	72 790	65 433
Sum ikke rentebærende utlån		**25 394 243**	**24 033 472**	21 004 692
Rentebærende utdanningslån	12, 13	60 065 649	56 221 975	53 419 948
Rentebærende renter		1 852 354	2 095 004	2 410 516
Sum rentebærende utlån		**61 918 003**	**58 316 979**	55 830 464
Andre kortsiktige krav	14	17 127	23 948	35 756
I mellomregning med Finansdepartementet		0	0	0
Andre krav		**17 127**	**23 948**	**35 756**
SUM EIENDELER		**87 329 377**	**82 374 408**	**76 870 927**
GJELD OG EGENKAPITAL				
I mellomregning med Finansdepartementet		10 533	17 501	30 097
Annen kortsiktig gjeld	15	6 598	6 455	5 677
Kortsiktig gjeld		**17 131**	**23 956**	**35 774**
Lån fra staten	16	86 004 246	81 042 452	75 527 153
Langsiktig gjeld		**86 004 246**	**81 042 452**	**75 527 153**
Grunnfond	16	1 308 000	1 308 000	1 308 000
Egenkapital		**1 308 000**	**1 308 000**	1 308 000
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		**87 329 377**	**82 374 408**	**76 870 927**

PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

31. desember 2005

Oslo 20. mars 2006
I styret for Statens lånekasse for utdanning

Siri Hatlen leder	Kjetil Heltne nestleder	Arne Benjaminsen
Silje Budeng		Thomas Jørgensen

Bertil Tiusanen
direktør

Revisjon av regnskapet for 2005 for Statens lånekasse for utdanning

I henhold til lov om Riksrevisjonen av 7. mai 2004 er Riksrevisjonen revisor for Statens lånekasse for utdanning.

Ved avslutning av den årlige revisjonen utsteder Riksrevisjonen et avsluttende revisjonsbrev (beretning) som oppsummerer revisjonsarbeidet. Revisjonsbrevet blir først offentlig når Riksrevisjonen har rapportert om resultatene av revisjonen til Stortinget i oktober/november, jf. lov om Riksrevisjonen § 18.

Styret er orientert om resultatet av årets revisjon

PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

8.3 Regnskapsprinsipper

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet for Statens lånekasse for utdanning er satt opp etter regnskapsprinsipper som tilfredsstiller de kravene som blir stilt i lov og forskrifter. Statens lånekasse for utdanning kommer ikke inn under regnskapsloven eller Kredittilsynets regler for bankregnskap.

Periodisering av rente- og gebyrinntekter

Både rente- og gebyrinntektene blir tatt inn i resultatregnskapet etter hvert som renter og gebyr blir opptjent.

Føring av andre inntekter og kostnader

Disse inntektene og kostnadene blir tatt inn i regnskapet etter kontantprinsippet[3].

Tap på utlån

Lånekassen utgiftsfører tap i årsregnskapet først når tapet er endelig konstatert i samsvar med lov og forskrifter. Det vil si at avskriving er foretatt etter de årsaker som er angitt i Lov om utdanningsstøtte til elever og studenter (lov av 26.04.1985 nr. 21), eller gjelden er avskrevet i forbindelse med permanent overføring til Statens innkrevingssentral for videre innfordring. Statens innkrevingssentral inntektsfører selv de inntekter som framkommer ved innfordring av permanent overførte lån. En vesentlig del av regnskapsførte tap er renter fram til realisasjonstidspunktet.

Det blir ikke beregnet tap på grunnlag av konstaterte misligholdte utlån og eller ved betalingslettelser. Dette innebærer at det i regnskapet ikke er gjort beregninger eller avsetninger for spesifiserte tap. Det er heller ikke i årsregnskapet gjort beregninger eller avsetninger for uspesifiserte tap. For at en skal kunne vurdere tapsrisikoen som ligger i utlånsporteføljen, er det gitt kommentarer og opplysninger om mislighold og lignende som noter til årsregnskapet.

Inntektsføring av renter av misligholdte utlån

I samsvar med gjeldende regelverk stopper ikke Lånekassen inntektsføringen av renter på slike utlån. Rentene blir beregnet og inntektsført fram til tidspunktet for bokføring av konstatert tap.

Konvertering av studielån til stipend

Fra november 2002 ble utdanningsstipendet for elever og studenter i høyere utdanning økt til 40 prosent av kostnadsnormen. Hele stipenddelen ble i 2005 betalt ut som lån og gjort om til utdanningsstipend ved gjennomført utdanning. Lånekassen har fått fullmakt til å dekke inn utgiftene til slik konvertering av lån til stipend ved å trekke på et eget Konverteringsfond.

Konverteringsfondet er etablert som et selvstendig fond med egne statutter og eget regnskap, og inngår ikke i Lånekassens årsrapport. Fondets kapital er plassert på en ikke rentebærende konto i Norges Bank.

8.4 Noter

Note 1 Renteinntekter

Den **flytende** renten i 2005 ble fastsatt på grunnlag av renten på statskasseveksler med gjenstående løpetid fra null til tre måneder. Den **faste** renten var renten på statsobligasjoner med tre og fem års gjenstående løpetid. Det legges i begge tilfeller til ett prosentpoeng til dekning av administrasjonskostnader og dekning av tap. Lånekassen betaler samme rente til staten som kundene betaler på sine lån, og tillegget på en prosent tilfaller ikke Lånekassen.

Når lånet er oppsagt, blir det lagt til en ekstra prosent forsinkelsesrente.

[3] Jfr Stortingets bevilgningsreglement, § 14: *Enhver statsutgift og statsinntekt medtas i statens bevilgningsregnskap. for den budsjettermin da den er blitt kontant betalt.*

PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

Rentesatsene i 2005

	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal
Flytende rente	2,90 %	2,80 %	2,80 %	2,80 %
Fast rente, 3 år	3,70 %	3,70 %	3,80 %	3,80 %
Fast rente, 5 år	4,30 %	4,10 %	4,20 %	4,10 %

Note 2 Rentekostnader

Lånekassens utlånsrenter tilsvarer den renten som betales på innlån fra staten. Rentekostnadene beregnes på grunnlag av samlet utlånsportefølje innenfor hver av de ulike rentesatsene som kundene har valgt. Lånekassen betaler også renter til staten for lån til kunder under utdanning, og for lån hvor kunden er gitt rentefritak i en periode. Disse rentene beregnes i samsvar med rentesatsen for flytende renter.

I rentekostnader inngår også utgifter til rentekompensasjon ved innfrielse av gjeld, og ekstraordinære innbetalinger av fastrentelån til underkurs.

Note 3 Gebyrinntekter

Posten består av betalte gebyrer fra kundene. Kundene belastes et gebyr ved førstegangsvarsling, gebyr for purring ved andregangsvarsling og gebyr for oppsigelse av lån i forbindelse med innfordring av misligholdte utlån. Gebyrsatsene i 2005 var 35 kroner ved førstegangsvarsling, 280 kroner ved andregangsvarsling og 490 kroner ved oppsigelse av lånet. Gebyrene blir akkumulert slik at ved oppsigelse av lånet påløper det i alt 805 kroner.

Note 4 Stipendkostnader og statstilskudd til elever ved private skoler

Stipendene som er bevilget over kap. 2410 postene 70 og 71 er hovedsakelig stipend til elever i videregående utdanning og studier i utlandet, samt fødsels- og forsørgerstipend. I tillegg har Lånekassen tildelt i alt 14,0 millioner kroner over kap. 0228, post 70 til statstilskudd til elever ved private skoler.

Beløp i 1000 kr		**2005**	**2004**	**2003**
Kap. 0228 post 70	Statstilskudd til elever i private skoler	20 688	13 729	14 047
Kap. 2410 post 70	Utdanningsstipend osv.	2 305 781	3 618 585	5 047 124
Kap. 2410 post 71	Andre stipend	553 431	690 007	837 951
	Stipend til elever og studenter	**2 879 900**	4 322 321	5 899 122

Samlede stipendkostnader tilknyttet studiestøtteordningen

Reduksjon i Lånekassens stipendkostnader (jfr ovenstående tabell) skyldes at den ordinære studiestøtten i *høyere* utdanning fra 2004 i sin helhet utbetales som lån. Med bakgrunn i dette er det viktig å merke seg at stipendkostnadene, slik de fremstår i Lånekassens regnskap, ikke inkluderer lån som er omgjort til stipend i forbindelse med bestått eksamen. Disse stipendkostnadene finansieres av konverteringsfondet, og blir kostnadsført i fondets regnskap. Skal man få en total oversikt over hvor mye stipend som er innvilget gjennom studiestøtteordningen, må lån som er omgjort til stipend, legges til stipendkostnaden som fremkommer i Lånekassens regnskap. Følgende tabell viser Lånekassens stipendkostnader, lån som er omgjort til stipend og samlede stipendkostnader de siste årene:

PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

Samlede stipendkostnader per år.

	2005	2004	2003
Stipend til elever og studenter	2 879 900	4 322 321	5 899 122
Konvertert fra lån til stipend *)	3 794 094	1 418 805	868 791
Samlede stipendkostnader pr år	**6 673 994**	**5 741 126**	**6 767 913**

*) Konvertert lån avviker mellom *Lånekassens* og *Konverteringsfondets* regnskap da konverteringer, som følge av kontantprinsippet, føres i Fondet måneden etter omgjøring er gjort i Lånekassens regnskap.

Note 5 Rettighetsbaserte ettergivelser

Ettergivelse og avskriving etter særlige rettigheter i lov om utdanningsstøtte
Visse innenlandske kostnader til flyktninger kan etter OECDs statistikkdirektiv defineres som offentlig utviklingshjelp. Deler av utgiftene til ettergivelse av studielån gjelder studenter fra visse land i den tredje verden, som senere bosetter seg varig i sine hjemland. Disse utgiftene refunderes over Utenriksdepartementets budsjett, kap. 167 Flyktningetiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp (ODA). Denne refusjonen vises i Lånekassens regnskap på kap. 5310, post 04 ODA-midler.

Beløp i 1000 kroner	2005	2004	2003
Ettergivelse ved lange studier	199 411	239 239	221 989
Ettergivelse, Finnmark	87 969	77 254	71 221
Ettergivelse til borgere fra Øst-Europa og fra u-land	22 688	26 145	18 191
Avskrevet pga. dødsfall	48 715	39 651	35 850
Avskrevet pga. sykdom	54 952	81 084	99 880
Automatisk avskriving av små restsaldoer ved innfrielse	1 718	1 575	1 474
Sum Kap. 2410 post 73	**415 453**	464 948	448 605
Refusjon av ODA-godkjente utgifter kap. 5310 post 04	-13 000	-9 500	-9 500
Rettighetsbaserte ettergivelser netto	**402 453**	455 448	439 105

Økningen i ettergivelse etter Finnmarksordningen skyldes at maksimumsbeløpet for ettergivelse ble økt fra kr 16 000 til 25 000. Nedgangen i avskrivninger på grunn av sykdom skyldes endringer i reglene for tildeling av uførestønad.

Note 6 Særskilte tilretteleggingstiltak for utdanning i utlandet

Midler bevilget på post 75 nyttes i hovedsak til informasjonsarbeid rettet mot norske studenter i utlandet.

Lånekassen har stått for utbetaling av tilskudd til dette formålet i samsvar med tildelingsbrev av 20. desember 2004 fra Utdannings- og forskningsdepartementet.

ANSA (Association of Norwegian Students Abroad) er tildelt kr 4 383 000 fra denne posten.

Det er utbetalt kr 34 671 til The Johan Jørgen Holst Scholarship Fund ved Columbia University i New York. Beløpet går til dekning av skolepenger for en norsk student.

Videre er det utbetalt tilskudd til sommerskolen ved Universitetet i Oslo med kr 448 000, og til enkeltstudenter ved NTNU i forbindelse med sommerkurs i nordisk språk og litteratur, med til sammen til informasjonsarbeid overfor norske studenter i Nord-Amerika kr 443 900.

I tillegg er Utenriksdepartementet gitt belastningsfullmakt på inntil kr 212 000 i 2005.

PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

Note 7 Lønn, godtgjørelse og sosiale utgifter

Beløp i 1000 kr	**2005**	2004	2003
Fast og midlertidig personell	124 422	121 798	115 797
Renhold	947	920	1 227
Godtgjørelse til styret	518	345	338
Godtgjørelse til klagenemnda	145	134	131
Andre godtgjørelser	0	17	77
Innbetaling til Folketrygden og Statens Pensjonskasse	26 947	24 560	22 712
Sum kap. 2410, post 01 1	**152 979**	147 774	140 282
Diverse inntekter	0	-52	-99
Sum kap. 5310, post 03 1	**0**	-52	-99
Refundert pga. arbeidsmarkedstiltak	- 6	-153	-95
Refundert fødselspenger	- 3 110	-3 097	-2 041
Refundert utgifter ved sykemelding	- 4 219	-3 544	-4 692
Sum kap. 5310, post 15-18	**-7 335**	-6 794	-6 828
Netto lønnskostnader	**145 644**	140 928	133 355

Note 8 Varer og tjenester

Beløp i 1000 kr	**2005**	2004	2003
Maskiner, inventar og utstyr	1 607	1 549	1 034
Forbruksmateriell	2 277	2 311	1 974
Reiseutgifter osv.	6 848	6 521	6 824
Kontortjenester	41 031	42 704	46 394
Konsulenttjenester *)	29 062	24 213	23 619
Databehandlingstjenester	29 068	26 366	31 699
Vedlikehold og drift av maskiner og utstyr	570	552	684
Vedlikehold og drift av bygninger, leie av lokale	20 917	19 757	25 068
Sum kap. 2410, post 01 2	**131 380**	123 973	137 296
Diverse inntekter	- 407	-739	-1 143
Sum kap. 5310, post 03 2	**- 407**	-739	-1 143
Netto varer og tjenester	**130 973**	123 234	136 153

*) Godtgjørelse til revisjonen er utbetalt i 2005 med kr 414 162,50 inkl. mva

Note 9 Utviklingskostnader

Lånekassen skal moderniseres de nærmeste årene[4]. Utgiftene til anskaffelse av nytt IKT-system føres i hovedsak på post 45, Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold. For 2005 ble det brukt 21,9 millioner kroner på denne posten.

Note 10 Tap på utlån

Lånekassen yter lån til livsopphold på grunnlag av lovfestede rettigheter. Det foretas ingen kredittvurdering av låntakerne, og det kreves ikke sikkerhet for lånet. Slike usikrede forbrukslån vil normalt være forbundet med en høyere tapsrisiko enn ordinære, pantesikrede banklån hvor långiver har hatt anledning til å vurdere kundenes kredittverdighet på forhånd.

[4] St.melding nr 12, (2003-2004)

PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

I 2002 utviklet Lånekassen en ny modell for å beregne framtidige tap på utestående lån. Ved bruk av modellen beregnes det forventet tap på hele utlånsporteføljen.
Forventet tap på hele utlånsporteføljen per. 31.12.2005 er estimert til 5,2 milliarder kroner.

Lånekassen avskriver fordringen når den overføres til Statens innkrevingssentral på permanent basis [5]. I tillegg avskrives fordringer som i henhold til fastsatte regler med sikkerhet kan karakteriseres som tapte. Det vises også til note 12.

Beløp i 1000 kr	**2005**	2004	2003
Avskrevet som tap, uerholdelig	22 461	22 623	20 139
Avskrevet som tap, gjeldsordning	28 832	40 834	53 072
Avskrevet som tap og overført til SI *)	338 285	370 514	382 778
Tap på utlån	**389 578**	**433 971**	**455 989**

*) Inkassosaker som har vært uten vesentlig innfordringsmessig framgang i mer enn tre år etter oppsigelse, blir overført til Statens innkrevingssentral på permanent basis. Disse kundene mister alle rettigheter i Lånekassen, også muligheten til å få ny støtte. I 2005 ble 3 144 saker permanent overført til Statens innkrevingssentral. Som en følge av dette ble 338,3 millioner kroner avskrevet som tap under kap. 2410, post 74 Tap på utlån.

Note 11 Tilskudd over statsbudsjettet for 2005

Denne posten viser summen av inntekter og utgifter for Lånekassen i 2005 som er dekket over statsbudsjettet. Følgende tabell viser detaljer på kapittel- og postnivå i samsvar med statsregnskapets oppstilling.

Beløp i 1000 kr		**2005**	2004	2003
Kap. 0228 post 70	Statstilskudd til elever i private skoler	20 688		
Kap. 0240 post 70	Statstilskudd til elever i private skoler		13 729	14 047
Kap. 2410 post 01-1	Lønn, godtgjørelser og sosiale utgifter	152 979	147 774	140 282
Kap. 2410 post 01-2	Varer og tjenester	131 381	123 973	137 296
Kap. 2410 post 45	Større utstyrsanskaff. og vedlikehold	21 934	6 749	0
Kap. 2410 post 70	Utdanningsstipend osv.	2 305 781	3 618 585	5 047 124
Kap. 2410 post 71	Andre stipend	553 431	690 007	837 951
Kap. 2410 post 72	Rentestøtte	773 739	882 092	1 588 506
Kap. 2410 post 73	Avskriving	415 453	464 948	448 605
Kap. 2410 post 74	Tap	389 578	433 971	455 989
Kap. 2410 post 75	Tilskudd for tilrettelegging av utdanning i utlandet	5 310	5 167	4 987
Kap. 5310 post 03	Refunderte utgifter og egne inntekter	- 407	-791	-1 242
Kap. 5310 post 04	Refunderte utgifter av ODA-godkjente utgifter	- 13 000	-9 500	- 9 500
Kap. 5310 post 15	Refundert pga. arbeidsmarkedstiltak	- 7	-153	-95
Kap. 5310 post 16	Refunderte fødselspenger	- 3 110	-3 097	-2 041
Kap. 5310 post 18	Refunderte utgifter ved sykmelding	- 4 219	-3 544	- 4 692
Kap. 5310 post 72	Betalte gebyr, innbetalt til staten	- 136 473	-134 005	- 130 532
	Netto tilskudd over statsbudsjettet	**4 613 058**	6 235 905	8 526 685

[5] Statens inntekter av fordringer som er permanent overført til SI inntektsføres på kap. 4634 Statens innkrevingssentral, post 85 Misligholdte lån i Statens lånekasse for utdanning. I 2005 ble det inntektsført 106,1 millioner kroner på denne posten.

PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

Note 12 Utlån og opptjente, ikke betalte renter

Lånekassens utlånsportefølje består av ikke-rentebærende lån til kunder i utdanning, og rentebærende lån til kunder i tilbakebetalingsfasen. Låntakere i tilbakebetalingsfasen kan velge mellom fast rente med tre eller fem års bindingstid, eller flytende rente. Tilbudet for flytende og fast rente endres hvert kvartal (se også note 1).

Fordeling av utlån etter lånetype og rentenivå pr. 31.12.2005:

	Prosentsats	Beløp i 1000 kr	Antall kunder
Ikke rentebærende lån til kunder i tildelingsfase		24 697 767	186 750
Rentebærende lån til kunder i tilbakebetalingsfase			
- flytende rente	2,8	45 766 965	375 057
- 3 års fast rente	3,7–6,9	12 336 184	88 478
- 5 års fast rente	4,1–7,6	4 511 330	28 557
		87 312 246	**678 842**

I beløpene for utestående lån og opptjente, ikke betalte renter per 31.12.2005, er det også inkludert lån som må defineres som tapsutsatte. Risikoen for tap vil være særlig stor innenfor beholdningen av oppsagte lån.

I tillegg til oppsagte lån vil det også være risiko for tap blant de lånene der det er gitt lettelser i betalingsvilkårene, men hvor lånet ikke er misligholdt. Jfr note 10.

Note13 Konverteringsfondet

Fra og med 2002 ble ordningen med utbetaling av stipend endret slik at stipenddelen av studiestøtten i større grad utbetales i form av lån som omgjøres til stipend ved bestått eksamen. Fra undervisningsåret 2004/2005 utbetales all støtte til høyere utdanning som lån. Ordningen skal virke motiverende for opprettholdelse av studieprogresjon. Det er anledning til å få omgjort lån til stipend 8 år etter aktuell utdanning er påbegynt.

For å sikre at midler øremerkes for omgjøring fra lån til stipend i hele 8 års perioden, er det etablert et Konverteringsfond som skal ivareta Lånekassens finansieringsbehov i forbindelse med ordningen. Kunnskapsdepartementet utbetaler årlig en avsetning til Konverteringsfondet. Avsetningens størrelse baseres på Lånekassens estimat for hvor stor andel av årets utbetalte lån som antas omgjort til stipend de neste 8 årene. Stipendkostnaden som påløper ved omgjøring av lån kostnadsføres ikke i Lånekassens regnskaper, men faktureres og belastes Konverteringsfondet fortløpende (månedlig).

Konverteringsfondets kostnader

Det er utbetalt totalt 3 794 094 fra fondet til Lånekassen i 2005. Jf. note 16. Dette beløpet finansierer Lånekassens kostnader ved omgjøringene fra lån til stipend i perioden des. 2004 – nov 2005

Totalt er det bevilget 9 338 974 mill. kr til fondet for perioden 2002-2005. Av dette er kr 6 065 744 utbetalt til Lånekassen. De resterende 3 273,2 mill kr utgjør konverteringsfondets beholdning pr 31.12.05.

Konsekvenser for Lånekassens utlån

Som følge av at deler av, eller hele lånet omgjøres til stipend ved bestått eksamen, vil studenter og kunder i tilbakebetalingsfasen som ikke har bestått alle eksamener, ha mer gjeld til Lånekassen enn de ville hatt om studentene fikk utbetalt stipend for hvert studiesemester (gammel ordning). Konverteringsfondets beholdning er et uttrykk for hvor mye av Lånekassens utlån som forventes nedskrevet som følge av omgjøring fra lån til stipend, og forklarer i tillegg deler av Lånekassens økte utlån de siste årene.

PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

Note14 Andre kortsiktige krav

Etter hvert som omgjøringen av lån til stipend skjer, posteres denne som en innbetaling til Lånekassen på kap. 5310 post 93, mens utgiften føres på en interimspost. Det er først mulig å danne seg et bilde av samlet konvertert beløp i perioden i forbindelse med periodeavslutningen ved utløpet av hver måned. Dette innebærer at det alltid vil være en forskyvning på en måned mellom bokført belastning av interimsposten og den tilsvarende debitering av Konverteringsfondet, som skjer tidlig i måneden etter. Jfr. kommentaren i note 4. I desember 2005 ble det konvertert lån til stipend for i alt kr 15 946 247 som ikke er belastet Konverteringsfondet i 2005. Beløpet bidrar til å øke saldo i Lånekassens mellomregnskap med Finansdepartementet ved utløpet av året.

Posten består for øvrig av forskuddsutbetalinger, og fordringer i forbindelse med anmeldte bedragerier.

Note 15 Annen kortsiktig gjeld

Skattetrekk (forskuddstrekk) som ikke er innbetalt til Skattefogden i Oslo og Akershus er bokført i årsregnskapet som annen kortsiktig gjeld.

Note 16 Lån og grunnfond fra staten

Beløp i 1000 kr		**2005**	2004	2003
Samlet innlån pr. 01.01., inkl. grunnfond		82 350 452	76 835 153	72 673 840
+ opptak nye lån i året	(kap. 2410 post 90)	16 767 230	15 264 562	11 101 073
- nedbetaling avdrag	(kap. 5310 post 90)	7 371 989	7 630 609	5 386 813
- tap og avskrivning	(kap. 5310 post 91)	639 353	699 850	684 156
- innbetaling fra Konverteringsfondet	(kap. 5310 post 93)	3 794 094	1 418 804	868 791
Lån fra staten, inkl. grunnfond		**87 312 246**	**82 350 452**	76 835 153

PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com